

Økonomiplan 2018-2021 med budsjett 2018

- skogens ro gir liv og vekst

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING	2
2. PLANVERKET I RØMSKOG	3
3. RØMSKOG KOMMUNES HOVEDMÅL	4
4. ØKONOMIPLAN 2018-2021	7
4.1 SENTRALE FORUTSETNINGER.....	7
4.2 LOKALE FORUTSETNINGER - BÆREKRAFTIG ØKONOMI	10
4.3 SATSNINGSOMRÅDER	13
4.3.1 Befolkningsvekst og næringsutvikling.....	14
4.3.2 Folkehelse og frivillighet.....	15
4.3.3 Klima og energiltak.....	16
4.3.4 Digitalisering, utvikling og effektivisering av tjenester	16
4.3.5 Kompetanseheving og etisk bevissthet	17
4.4 INVESTERINGSBUDSJETT 2018-2021.....	17
5. BUDSJETT 2018.....	21
5.1 Inntektssystemet	21
5.2 Brukerbetalinger	21
5.3 Avdrag	21
5.4 Lønnsforutsetninger	22
5.5 Bruk av fond i drift	22
6. TJENESTENE.....	22
7. KOSTRA-TALL	25
8. INTERKOMMUNALE LØSNINGER	26
9. INVESTERINGER 2018	27
10. AVSLUTNING.....	27
11.VEDLEGG	27

1. INNLEDNING

Rømskog er en kommune med få innbyggere. Vi har i mange år arbeidet for å øke folketallet, og har klart å holde det stabilt. Den nye kommuneplanen viser retning for Rømskogs fremtid. Som en klimabevisst kommune legges det til rette for grønn utvikling. I tråd med kommunens planstrategi er det utarbeidet ny arealdel til kommuneplanen, strategi for IKT og digitalisering, arbeidsgiverstrategi, livsløpspolitikk og kulturminneplan.

Vi er i gang med å bygge ny kommune sammen med Aurskog-Høland. Arbeidet krever ressurser, men det skal ikke gå på bekostning av løpende drift og tjenestene våre. Vi får tilført øremerkede ressurser, og det gir en stor mulighet til å rydde opp i gamle og kanskje utdaterte og kostnadskrevenende systemer. Det gir også en mulighet til å tenke nytt og å lære av andre. Vi skal ikke bare ta med oss **beste** praksis fra våre to kommuner, vi skal også evne å tenke **neste** praksis.

Økonomiplan 2018 - 2021 med budsjett og handlingsplan for 2018 har følgende satsningsområder:

- Næringsutvikling og befolkningsvekst
- Digitalisering
- Bærekraftig økonomi - utvikling og effektivisering
- Klima- og energiltak
- Kompetanseheving og etisk bevissthet

Gjennom kommunale investeringer bygges ny infrastruktur i lokalsamfunnet:

- Nytt renseanlegg og avløpsnett
- Fiber

Selv om vi alltid kan ønske oss enda mer til gode formål, så er vi i en heldig situasjon. Vi har hatt et høyt netto driftsresultat over tid. Dette har gjort det mulig å bygge tjenester med god kvalitet. Å satse på medarbeiderne er lønnsomt og klokt, det er det samme som å styrke kvaliteten på tjenestene. Årets medarbeiderundersøkelse viser høy grad av motivasjon og trivsel. Å være første kommune ut med pc til alle elever har vært et gedigent skoleløft. Det har gitt bedre og mer spennende undervisningsmuligheter til nytte for både elever og lærere, og bedre skolerestater i den andre enden.

Rådmannen har tatt utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel, lagt til grunn tidligere års regnskap, forslag til statsbudsjett og politiske styringssignaler gitt fra kommunestyret når forslaget nå fremmes for politisk behandling.

Kommunens inntekter; rammeoverføringer fra staten, skatt og brukerbetalinger øker ikke i samme takt som kostnadsveksten for lønn og pensjonsutgifter. Derfor ble eiendomsskatt innført i 2017. Rømskog har hatt noe økonomisk handlingsrom fordi vi har fondsreserver, men i en liten kommune skaper små svingninger i innbyggertall store utslag på inntektene, og nye brukerbegreper gir store utslag på utgiftssiden. Rådmannen foreslår bruk av disposisjonsfond med kr 2 487 000 for å dekke engangs driftsutgifter i 2018. Økt lånegjeld fremheves i mange sammenhenger som en av truslene mot økonomisk handlingsrom og frihet, og det er viktig å ha et våkent øye med denne.

2016 ble et godt år for kommunen resultatmessig, blant annet som følge av skatteinntekter med engangseffekt. Trenden ser ut til å vare ved i 2017, derfor er regjeringens skatteanslag lagt høyt for 2018 også. De siste årene i økonomiplanen bærer preg av en stram økonomisk situasjon.

Rømskog er et lokalsamfunn der innbyggerne deltar, får og tar ansvar, og kommunen skal legge til rette for dette. Rømskog satser på frivillighet og har en aktiv næringspolitikk fordi vi ser at det gir en stor merverdi i form av økt verdiskapning og økt livskvalitet.

Rådmannen retter en stor takk til alle som har bidratt i budsjettprosessen, det ligger en stor forpliktelse hos ledere og medarbeidere i å nå målene som beskrives i økonomiplanen.

Rømskog, 1.11.17
Anne Kirsti Johnsen - rådmann

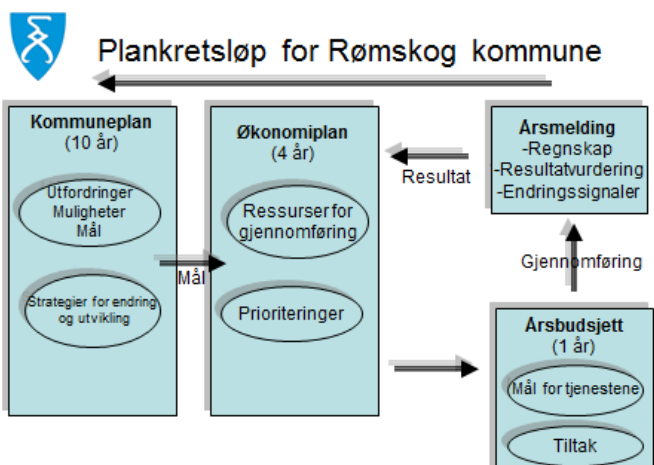
Endringer som følge av vedtatt økonomiplan 2018-2021 med budsjett 2018 K-sak 47/17 er tatt inn med rød skrift.

2. PLANVERKET I RØMSKOG

Kommuneplanlegging er et tverrsektorielt verktøy for utvikling av lokalsamfunnet, kommunens tjenester og arealdisponeringen. Faktorer som kan bidra til å fremme folkehelsen skal stå i fokus.

Kommunens planverk består av politiske dokument som legger langsiktige føringer og mål for Rømskogsamfunnet og kommunens virksomhet. Ny samfunnsdel til kommuneplan for Rømskog ble vedtatt i 2016, og angir mål og virkemidler som omsettes i konkrete oppgaver og tiltak. Arealdelen er nå ute på høring og forventes sluttbehandlet i 2017.

Målet med økonomiplanen er strategi og langsiktig planlegging. Økonomiplanen skal angi de prioriteringer og verdivalg som skal styre kommunen som tjenesteprodusent, myndighetsutøver og samfunnsutvikler. Den skal følge opp de overordnede planene ved å gi oversikt over drift og investeringer den kommende 4-årsperioden, og fastsette hva som skal gjennomføres av tiltak for å oppnå de mål som er fastsatt. Økonomiplanen skal bidra til å realisere Rømskogs visjon og mål, og den fastsetter økonomiske rammer for årsbudsjett og tjenestenes handlingsplaner.

I henhold til § 6 i Forskrift om årsbudsjett skal det redegjøres for de grunnleggende prinsippene kommunen benytter ved fremstillingen av årsbudsjettet, herunder en beskrivelse av organiseringen av arbeidet.

Gjeldende økonomiplan ble vedtatt i desember 2016. Kommunestyrets økonomiplanvedtak utgjør basis for rådmannens forslag til budsjett for 2018.

I økonomiplan 2018-2021 og budsjett for 2018 legger rådmannen inn evt. vedtatte endringer i tjenestenes i forhold til foregående år. Disse endringene er en konsekvens av tidligere politiske vedtak, behovsendringer som må følges opp og en tilpasning til økonomiske rammer som fremkommer i forslag til handlingsplan fra tjenestene. Disse blir behandlet i utvalgene 9.11.17. Rådmannens budsjettforslag behandles i Brukerrådet 9.11.17 og i formannskapet 21.11.17. Innstillingen legges ut på høring før endelig vedtak i kommunestyret 14.12.17.

I løpet av året er det to tertialrapporteringer som behandles av kommunestyret. Her gis en gjennomgang av ressursbruk, tjenesteproduksjon, økonomisk status, finansielle forhold og behovet for budsjettreguleringer.

3. RØMSKOG KOMMUNES HOVEDMÅL

Hovedprioriteter

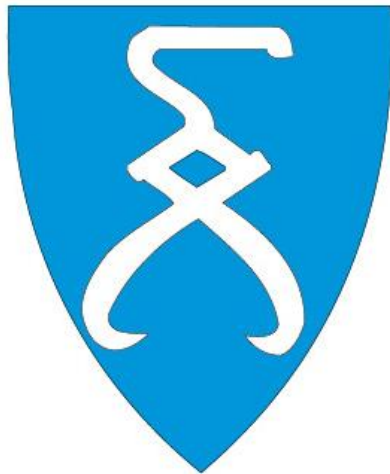
I den nye samfunnsdelen til kommuneplanen foreslås følgende overordnede mål for samfunnsutviklingen:

1. Vi vil ha fornøyde innbyggere, og da snakker vi om alle grupper og lag av befolkningen
2. Vi vil opprettholde vårt lokalsamfunn uavhengig av hvordan kommunen er organisert i framtida
3. Vi vil utnytte potensialet for gode tjenester som ligger i at Rømskog er en liten og oversiktlig kommune

Mål:

- Moderat, sunn befolkningsvekst med balanse i befolknings sammensetning
- Ha boliger med minimalt økologisk fotavtrykk som retter seg mot forbruksbevisste unge voksne
- Flere lokale arbeidsplasser i privat sektor
- Mangel på infrastruktur skal ikke være et hinder for innflytting og næringsetablering
- Utvikle alternativ til individuell transport
- Videreutvikle tettstedet med flere møteplasser og økene aktivitetstilbud
- Senke terskelen for deltakelse i samfunnet
- Utjevne sosiale forskjeller i helse
- Utvikle boligtilbud som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre
- Opprettholde godt tjenestetilbud

ØKONOMIPLAN 2018 - 2021

RØMSKOG KOMMUNE

4. ØKONOMIPLAN 2018-2021

4.1 SENTRALE FORUTSETNINGER

Økonomiplan 2018-2021 bygger på forutsetningene i forslag til Statsbudsjett som ble lagt frem 12.10.17, og KS' prognosemodell. Innbyggertilskuddet er beregnet ut ifra 683 innbyggere. Opplegget viser at Rømskog får en vekst i frie inntekter på 2,0 %. Det er under landsnittet, men det er lenge siden Rømskog har fått så høy vekst. Lønnsveksten er anslått til 2,1 % og veksten i KPI 1,6 % i 2018.

1000 kr	PROGNOSE				
	2017	2018	2019	2020	2021
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	15 853	16 205	16 236	16 255	16 279
Utgiftsutjevningen	15 386	16 515	16 530	16 539	16 550
Overgangsordning - INGAR	901	-49	-	-	-
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	310	344	344	344	100
Småkommunetilskudd	2 772	2 772	2 772	2 772	2 772
Regionsentertilskudd	86	174	174	174	174
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif.arb.avg.	100	-	-	-	-
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen	306	314	314		
Budsjettavtale H, FrP, KrF, V - Stortinget	-55				
RNB 2017 - endringer i rammetilskudd	34				
Sum rammetilsk uten inntektsutj	35 693	36 275	36 370	36 084	35 875
Netto inntektsutjevning	1 130	1 144	1 144	1 144	1 144
Sum rammetilskudd	36 823	37 419	37 514	37 228	37 019
Skatt på formue og inntekt	17 958	18 141	18 141	18 141	18 141
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	54 800	55 600	55 700	55 400	55 200

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskudd blir først fordelt med et likt beløp per innbygger. Dette beløpet er 23 726 kroner i 2018. For Rømskog kommune utgjør dette: 23 726 kroner × 683 innbyggere = 16 205 000 kroner.

Utgiftsutjevning

Utgiftsbehovet er et anslag på hvor mye det vil koste for kommunene samlet å gi velferdstjenester til innbyggerne sine. Det er beregnet et utgiftsbehov for hver enkelt kommune ved hjelp av en behovsindeks.

Gjennom utgiftsutjevningen omfordes innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsindeksen. Midler omfordes fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt beregnet utgiftsbehov. Utgiftsutjevningen skal gi kompensasjon for forskjeller i utgiftsbehov som kommunene ikke kan påvirke selv.

Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet. Den samlede behovsindeksen er beregnet ved hjelp av et sett

kriterier og vekter som sier noe om hvorfor kommunenes utgifter varierer. Indeksen brukes videre til å beregne kommunens trekk eller tillegg i utgiftsutjevningen.

Inntektsgarantiordningen (INGAR)

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger. Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner. Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd.

Endringer i skjønnstilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunlaget for inntektsgarantiordningen.

Veksten i rammetilskuddet fra 2017 til 2018 er på landsbasis 704 kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn 704 kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen. Rømskog kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2017 til 2018 er 1 080 kroner per innbygger, og kommunen får derfor 0 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen. Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2018 er trekket på -71 kroner per innbygger.

Inntektsgarantiordningen til Rømskog kommune

Inntektsgarantiordningen, inkl. finansiering totalt $-71 \text{ kr} \times 683 \text{ innbyggere} = -49\,000 \text{ kr}$

Distriktstilskudd Sør-Norge

Distriktstilskudd Sør-Norge gis til kommuner i Sør-Norge med særskilte distriktsutfordringer. Distriktsindeksen måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår. For å kvalifisere for distriktstilskudd Sør-Norge må kommunen ha hatt gjennomsnittlig skatteinntekt de siste tre årene som er lavere enn 120 prosent av landsgjennomsnittet, ha under 3 200 innbyggere eller en distriktsindeks på 46 eller lavere, og ikke motta distriktstilskudd Nord-Norge. Rømskogs distriktsindeks ligger i øverste sjikt, og er høyere enn f.eks Halden. Det kan synes underlig all den tid vi i alle andre sammenhenger regnes som en utkantkommune med dårlig veiforbindelse og manglende kollektivtransport. Kommunen har sendt inn klage til Kommunal- og moderniseringsdepartementet på

denne rangeringen, men den har ikke ført frem. Årsaken til den høye rangeringen er at Rømskog sokner til bo- og arbeidsmarkedsregion Akershus.

Distriktsindeks	Kommuner med 3 200 innbyggere eller mer		Kommuner med under 3 200 innbyggere
	Sats per kommune (1000 kr)	Sats per innbygger (kroner)	Sats per kommune (1000 kr)
0-35	1 201	1 087	5 543
36 – 38	961	870	4 990
39 – 41	721	652	4 435
42 – 44	480	435	3 881
45 – 46	240	218	3 326
Over 46	0	0	2 772

Regionstilskudd

Regionsentertilskuddet tildeles kommuner der det er fattet et nasjonalt vedtak om sammenslåing i perioden for kommunereformen, og som etter sammenslåingen får over om lag 8 000 innbyggere. Tilskuddet tildeles med en sats på 66 kroner per innbygger og en sats per sammenslåing på 3 158 000 kroner. Satsene er satt slik at 40 pst. av det samlede tilskuddet fordeles med lik sats per innbygger, mens 60 pst. fordeles med lik sats per sammenslåing. Kommuner som mottar storbytilskudd kan ikke motta regionsentertilskudd.

Regionsentertilskuddet fordeles til de nye kommunene, men utbetales til den enkelte kommune i sammenslåingen etter den enkelte kommunes andel av innbyggerne i den nye kommunen. Rømskog mottar kr 174 000.

Overgangsordning for kommuner som skal slå seg sammen

Rømskog vil motta kr 314 000.

Skatt

Skatteinntektene er for Rømskog kommune anslått til 20 696 000 kroner i 2018, inkludert inntektsutjevning. Siden man ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2018 før i januar 2019, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2018 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2016. Skatteanslaget for 2018 er framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger, med fordeling som i 2016.

Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene.

Skatteanslaget er friskt, med tanke på at 2016 var et ekstraordinært år ifht skatteinngang, men det ser ut til at trenden holder seg i hvert fall ut 2017.

Eiendomsskatt

Rådmannen foreslår å holde eiendomsskatten på dagens nivå; 2 promille. Det er lagt inn en inntekt på kr 1 140 000 pr år i perioden.

Integreringstilskudd

Det er beregnet integreringstilskudd for 14 flyktninger bosatt i 2016, og 4 bosatt i 2017. Tilskuddet er tidligere fordelt til tjenestene som inntekt i tråd med tjenestenes utgifter. Fra 2018 føres inntekten sentralt og rammene for tjenesteområde oppvekst og tjenesteområde NAV er økt tilsvarende.

Tilskudd	Sats 2017 (kr)	Sats 2018 (kr)
	235 000 (enslige voksne bosatt i 2017)	237 000 (enslige voksne bosatt i 2018)
Integreringstilskudd år 1	185 000 (voksne bosatt i 2017)	187 000 (voksne bosatt i 2018)
	185 000 (enslige mindreårige bosatt i 2017)	187 000 (enslige mindreårige bosatt i 2018)
	185 000 (barn bosatt i 2017)	187 000 (barn bosatt i 2018)
Integreringstilskudd år 2	230 000 (alle bosatt i 2016)	239 000 (alle bosatt i 2017)
Integreringstilskudd år 3	167 000 (alle bosatt i 2015)	171 000 (alle bosatt i 2016)
Integreringstilskudd år 4	84 000 (alle bosatt i 2014)	85 500 (alle bosatt i 2015)
Integreringstilskudd år 5	70 500 (alle bosatt i 2013)	71 600 (alle bosatt i 2014)
Barnehagetilskudd	25 100 (barn under 5 år bosatt i 2017)	25 800 (barn under 5 år bosatt i 2017)
Eldretilskudd	164 200 (voksne som har fylt 60 bosatt i 2017)	167 600 (voksne som har fylt 60 bosatt i 2018)

Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Innslagspunktet for tilskudd til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester er i Statsbudsjettet foreslått økt til kr 1 235 000, noe som innebærer at kommunens egenandel øker med kr 50 000. Tilskuddet er budsjettert som inntekt i tjenesteområde helse- og omsorg hvor utgiften føres.

4.2 LOKALE FORUTSETNINGER - BÆREKRAFTIG ØKONOMI

På Kommunebarometeret for økonomi ble Rømskog i 2017 rangert som nr 18 av landets kommuner når det gjelder økonomi. Økonomitallene er solide. Korrigert netto driftsresultat over tid er meget bra. Gjeldsgraden er lav sammenlignet med andre. Dette er i ferd med å endre seg nå som de store investeringene som bygging

av renseanlegg og utbygging av avløpsnettene iverksettes for fullt. Mesteparten av fondsreservene er foreslått brukt til investeringer. I tillegg foreslås bruk av kr 2 487 500 fra disposisjonsfond til driftsutgifter i 2018.

Økonomiplanen som legges frem er i balanse, og er lagt i faste 2017-priser. Fraværet av lønns- og priskompensasjon innebærer at om alt annet er likt, så reduseres handlingsrom og kjøpekraft hvert år. De fleste kommuner opplever dilemmaet mellom krav til økte velferdstjenester og begrensede midler. Kommunen har i 2017 brukt ulike strategier for å balansere inntekter og utgifter:

- Strukturelle tiltak
- Strengere prioritering av tjenester

Tjenestene har foretatt prioriteringer og behovsvurderinger innenfor strammere budsjetter. Det er arbeidet frem løsninger og effektiviseringsforslag som kan finansiere lønns- og pristigningen og nye behov.

I tillegg til lønns- og pensjonsreserven, er det avsatt kr 150 000 til formannskapet disposisjon hvert år i perioden. Det betyr at det er et svært stramt budsjett i forhold til at det ikke er tatt høyde for større uforutsette driftsbehov.

Bruk av aksjeutbytte i driftsregnskapet

Kommunen mottok kr 428 571 i utbytte fra Østfold Energi AS i 2017, og kr 780 000 i utbytte fra Normeka AS. Signalene fra Østfold Energi AS vedr. fremtidig utbytte er forsiktige, og rådmannen budsjetterer for økonomiplanperioden et aksjeutbytte på 0,5 mill pr år. **Kommunestyret vedtok å øke dette med kr 550 000 i budsjett for 2018).**

Pensjonsutgifter

Rømskog kommune er medeier i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og er derigjennom tilsluttet

- Felles kommunal pensjonsordning
- Pensjonsordningen for sykepleiere

Kommunen har også pensjonsforpliktelser i Statens Pensjonskasse (SPK) gjennom -Pensjonsordningen for lærerne.

Kommunestyret bevilger ikke direkte midler til disse premiene, de belastes som et prosentvis påslag på avtalt lønn, og dekkes inn innenfor den enkelte virksomhets ramme. Det betales arbeidsgiveravgift av pensjonspremiene.

For private pensjonskasser som KLP, fastsetter KMD (Kommunal- og moderniseringsdepartementet) forutsetningene for beregning av størrelsen på den pensjonspremien som kommunen skal betale inn. I tillegg må selskapene selv legge

inn forutsetninger om administrasjonskostnader, lønnsvekst og avkastningen på forvaltede pensjonsmidler. For Statens Pensjonskasse gjelder egne regler. Pensjonspremien skal dekke løpende pensjonsutbetalinger, men også bygge opp en premiereserve som er tilstrekkelig til å dekke alle framtidige pensjonsutbetalinger. For økonomiplanperioden anslås netto pensjonsutgiftene å ligge på 14 % for Rømskog kommune. Dette er i tråd med anbefalingene fra selskapene.

Premieavvik pensjon

Premieavviket er differansen mellom pensjonspremien som betales inn og årets regnskapsmessige beregnede netto pensjonskostnad. Frem til 2014 ble premieavviket amortisert over 1 år. Fra 2014 er det amortisert over 7 år. Vi har således ikke opparbeidet seg stor regnskapsmessig gjeld. Det samme kan sies om et fåtall andre kommuner. I forslaget til økonomiplan er amortiseringen av tidligere års premieavvik foreslått finansiert ved bruk av kommunens pensjonsreguleringsfond.

Finansposter - renter og lån

Som låntaker med renteutgifter og innskyter av plasseringer i bank som gir renteinntekter, er Rømskog kommune påvirket av endringene i rentemarkedet. Nåværende rentenivå er spesielt lavt. Selv om det er en politisk målsetning at rentenivået fortsatt skal være lavt, må det over tid forventes et høyere rentenivå. Kommunen kan betjene gjeldsforpliktelsene, men et høyere gjeldsnivå fører til at en større del av inntektene blir bundet opp i renter og avdrag istedenfor å bli nytt til direkte tjenesteyting for innbyggerne. Kommunen er sårbar fordi et fortsatt lavt rentenivå er nødvendig for å opprettholde den økonomiske handlefriheten. Kommunens låneportefølje er refinansiert i 2017 med noe lavere rente.

Rømskog kommune har i dag en andel av fastrente på 31 %.

Sammendrag låneportefølje	Lånebeløp	Restgjeld	Sammen-setning (%)	Snitt-kredittid (år)	Snittrente-binding (år)	Snittrente (%)
Flytende rente	35 543 000	29 028 206	69	7,37	-	1,50
Fast rente	14 400 000	12 744 159	31	26,19	1,62	1,84
TOTALT	43 018 000	35 361 820	100	14,86%	0,61	1,65

Pr 31.12.16 utgjorde langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) kr 27,7 mill. Lånegjeld pr 31.12.16 var kr 40 375 pr innbygger. Det er i 2017 tatt opp lån på kr 16,8 mill til investeringer. I perioden 2018 - 2021 er det foreslått låneopptak med

litt i overkant av kr 26,6 mill til finansiering av investeringer, det innebærer betydelig økning av utgifter til avdrag og renter. Halvparten av nye låneopptak skal finansieres over selvkostregnskapet.

Det er budsjettert med kr 2 050 000 i avdrag i 2018.

Kommunens garantiansvar gjelder garanti for lån som ble tatt opp av Rømskog Næringssselskap AS ved etableringen av Normeka AS.

Kommunens garantiansvar i kr	2018	2019	2020	2021
Rømskog næringssselskap AS	3 861 117	3 328 954	2 783 555	2 224 437

Refusjon merverdiavgift

Kommunen får refundert merverdiavgift på de fleste kjøp av varer og tjenester. Denne er budsjettert med likt beløp på utgift og inntektssiden. Det gis ikke momskompensasjon på VAR-området, ei heller på investeringer som gjelder bygg som skal leies ut til andre enn vanskeligstilte.

Avskrivninger

Avskrivninger skal uttrykke verdiforringelsen av bygninger, anlegg og varige driftsmidler. I budsjett og regnskap avskrives investeringen året etter at de er regnskapsført. Avskrivningene påvirker ikke balansen i budsjettet.

Disposisjonsfond

Saldo ved utgangen av 2.tertial var kr 8 343 000. Fjorårets overskudd kr 5 458 000 avsettes fond hvis regnskap for 2017 ikke viser merforbruk. Det er forventet bruk av fond med kr 7 050 000 i 2017. I resten av økonomiplanperioden er det budsjettert med bruk av kr 7 790 000. Det er budsjettert med avsetning til disposisjonsfond kr 233 840 i økonomiplanperioden. Dette er bekymringsfullt, men i tråd med politiske vedtak. Fondsreserven brukes selv om den burde økes med tanke på uforutsette hendelser.

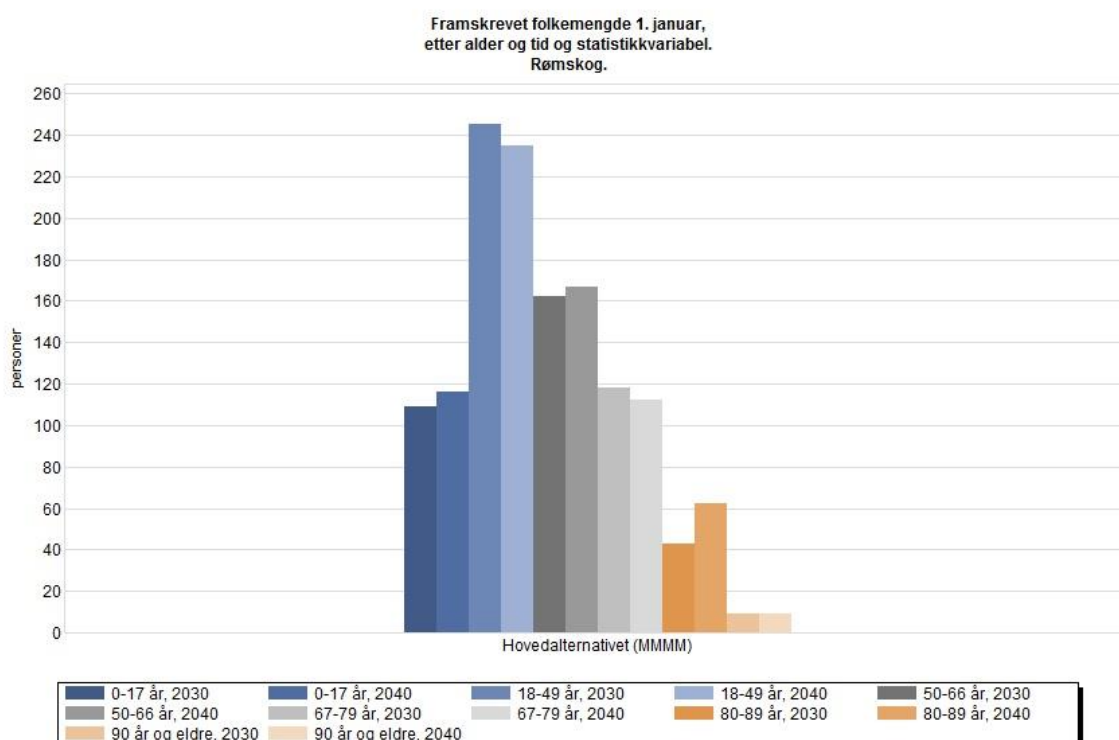
4.3 SATSNINGSOMRÅDER

Kommunestyret har vedtatt sammenslåing med Aurskog-Høland kommune. De to eksisterende kommunen skal legges ned, og den nye kommunen oppstår 1.1.20. Det er opprettet en fellesnemnd som skal styre prosessen, og det er engasjert ekstern prosjektleder. Rømskogs politikere, ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og verneombud er involvert i arbeidet med sammenslåingen. Det er beregnet frikjøp av 50 % stillingsressurs for å delta i arbeidet, dette er finansiert av tilskuddsmidlene staten har utbetalt.

Rømskog kjøper i dag en lang rekke tjenester fra Aurskog-Høland og Marker kommuner, og fra interkommunale selskaper (IKS) i Indre Østfold. Rådmannen foreslår å si opp tjenestene som kjøpes i Marker i løpet av 2018 slik at vi kan begynne å samarbeid med Aurskog-Høland om disse i løpet av 2019.

4.3.1 Befolkningsvekst og næringsutvikling

Rømskog kommune har over lengre tid hatt et stabilt antall innbyggere og arbeidsplasser. Det er ønskelig med en moderat, sunn vekst i befolkningen med balanse i sammensetningen for å kunne opprettholde tjenestetilbudet.

Befolkningsframskrivningen viser at Rømskogs folketall vil kunne øke noe, og at befolkningen aldres. En direkte framskrivning av dagens barnetall viser at antallet barnehagebarn og barneskoleelever synker drastisk. Hvis ikke tilflyttingen øker eller fødselstallene stiger, vil barnehagen være i fare i 2021.

Skoleår	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Barnehagebarn	26	20	15	6			
Elever	53	55	53	55	48	40	35

Antallet ungdomsskoleelever kan forventes å synke i økonomiplanperioden.

Det er bosatt 4 flyktninger (1 familie) i 2017. Kommunen har vedtatt å bosette 6 til, men vi mangler fortsatt bolig til dem.

Næringsarbeidet har høy prioritet, og mange aktører samarbeider med kommunen om næringsutvikling. Ordføreren har et spesielt ansvar for næringsutvikling. Prosjektet Regionalpark Haldenkanalen skal være kommunens pådriver for næringsutvikling, stedsutvikling, bosetting og reiseliv i perioden. Prosjektet er et samarbeid mellom Akershus Fylkeskommune, Østfold Fylkeskommune, Aurskog-Høland, Halden, Aremark, Marker og Rømskog kommuner. Rømskogs bidrag er budsjettert med kr 150 000 pr år. Kommunen har næringsfond for utlån til nyetablerere, men vi har ikke lenger tilskuddsmidler til nyetablerere. Vi tilbyr nyetablerere rådgivning og kurs.

I 2017 er det med statlige midler påbegynt utbygging av fiber i Trosterudområdet, med kr 500 000 som er bevilget fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom). Dataservice AS vant anbudet, og med tillatelse fra Nkom er området utvidet til å gjelde deler av Vestsida. Dette planlegges gjort samtidig med leggingen av nytt avløpssystem der. I tillegg foreslår rådmannen å investere i videre utbygging i kommunal regi.

4.3.2 Folkehelse og frivillighet

Folkehelse og forebygging er sentralt i kommunens planlegging og utvikling av tjenestene. Frivillige lag og foreningers innsats for kultur og fysisk aktivitet er svært viktige bidrag til folkehelsen. Rømskog Frivilligsentral og Rømskog Frisklivssentral er fortsatt viktige arenaer i folkehelse arbeidet. Vi må de neste årene avgjøre hva Kommunehuset i Rømskog skal brukes til etter 1.1.20. Fritidsklubben og kulturskolen trenger nye lokaler, og det vil fortsatt være behov for ulike lokaler til utleie; kontorer, møterom, selskapslokaler.

Plan for folkehelse og frivillighet, og Ruspolitisk handlingsplan skal rulleres i 2018. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner og Trafikksikkerhetsplan skal revideres i 2019. Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme skal følges opp i planperioden.

Kommunen har inngått avtale med Aurskog-Høland kommune om kjøp av kommunale akutte døgnplasser (KAD-plasser) i Helsehuset som bygges på Bjørkelangen. Tilbudet åpner våren 2018, frem til da har vi avtale med Indre Østfold Medisinske Kompetansesenter IKS i Askim. I tråd med Kommunestyrets vedtak er det lagt inn et engangsbeløp på kr 2 mill i 2018 og driftskostnader i 2018 på kr 200 000, deretter årlige driftskostnader på kr 450 000 fra 2019. I Helsehuset blir det i tillegg et mestrings- og læringscenter som spesielt vil få ansvar for forebygging av livsstilssykdommer og tilbud til mennesker med kroniske lidelser.

4.3.3 Klima og energitiltak

Kommunens ledelse har et særskilt ansvar for at kommunens miljøvernansvar ivaretas. Innkjøp, avfall, transport og energi er satsningsområder. Kommunens husholdninger har gjennom renovasjonsordningen Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF) sortering og gjenvinning av papp og papir, glass og metall, matavfall samt at plast sorteres ut fra restavfallet. Redusert forbruk av papir, vann og energi må innarbeides i tjenestene. Kommunen har kun ett Miljøfyrtårn og en ladestasjon for el-bil.

Ny Hovedplan for vann og avløp er vedtatt, og vil innebære investering i eksisterende og nytt avløpsnett, samt tiltak i spredt avløp som kan bedre miljøet. Kulturstien langs Tukuelva og 700 meter ny gang- og sykkelvei til Eidet er to viktige tiltak for bedre klima og miljø i Rømskog. I tillegg er det gode tiltak for bedre folkehelse ved at flere kan gå trygt.

Bytting av oljefyren til biofyring, er også et viktig klima- og miljøtiltak for kommunen. Gjennom Klima Østfold har vi tilgang på kompetanse, nettverk, kompetansehevende tiltak og innkjøpsavtaler. Klima- og miljøplanen skal rulleres i 2018. Det bør gjennomføres en årlig kampanje som oppfordrer ansatte til å gå eller sykle til jobben. I tillegg bør det settes opp skilt om forbud mot tomgangskjøring.

Sammen med Marker kommune har vi mottatt kr 300 000 i prosjektmidler som skal brukes til miljøtiltak «Den grønne tråden» i 2018.

4.3.4 Digitalisering, utvikling og effektivisering av tjenester

Vi må hele tiden på jakt etter forbedringsmuligheter og utvikling av tjenestene. I 2018 og 2020 skal det gjennomføres innbyggerundersøkelser. Ny lov om personvern som trer i kraft i 2018 vil medføre opprettelse av personvernombud, og det må innarbeides en rekke nye rutiner i organisasjonen.

Fra midten av 2018 kjøper vi IKT tjenester fra Aurskog-Høland kommune. Vi er ikke langt fremme når det gjelder digitalisering, men vi har laget en strategi for å komme lenger. Sammen med Aurskog-Høland kommune ansettes en digitaliserings- og innovasjonssjef til den nye kommunen.

Vi skal i 2017 ta i bruk SvarUt og SvarInn som gjør at brev til/fra kommunen kan sendes til/fra innbyggernes digitale postkasser. Tjenesteområde Utvikling skal ta i bruk elektronisk byggesøknadsprosess.

Det nye digitale sykesignalet har gitt helse- og omsorgstjenestene nye muligheter ifht oppfølging og tjenester til beboere i sykehjem, omsorgsboliger og trygdeboligene. Tjenesten er dreiet fra institusjonsbaserte til hjemmebaserte tjenester med fokus på hverdagsrehabilitering, slik at flest mulig kan bo lengst

mulig i eget hjem. I planperioden skal det implementeres flere tiltak fra helse- og omsorgstjenestens strategi «Borte bra, men hjemme best». Det er planlagt å gjennomføre en rekke digitaliseringstiltak i planperioden.

Det er ønskelig at det opprettes en egen hjemmesykepleiebase i Rømskog når ny kommune etableres. Denne kan yte tjenester til områdene øst for Bjørkelangen.

4.3.5 Kompetanseheving og etisk bevissthet

Kommunen har lav turn-over og et lavt sykefravær, 4,4 % i første halvår 2017. Det er en prioritert oppgave fortsatt å utøve god ledelse og legge til rette for et godt arbeidsmiljø slik at sykefraværet holder seg under 6 %.

Kompetanseplan for Rømskog kommune revideres årlig for å møte utfordringene som møter oss i årene fremover. Rømskog har fra 2015 deltatt i den statlige satsningen på økt kompetanse innen Universell utforming. Rømskog har behov for økt fagkompetanse innenfor ernæring, demens, geriatri, vernepleie, miljøterapi. Det er ønskelig å få faglærte i alle stillinger. I barnehagen og boveiledertjenesten er det få faglærte assistenter. Det er ønskelig å kunne tilby flere ansatte videreutdanning eller muligheter til å ta fagbrev, men det er ikke avsatt særskilte midler til dette i perioden.

Rømskog har en lærlingeplass, for tiden i helse og omsorg. Målet på landsbasis er to per 1000 innbygger.

Ny arbeidsgiverstrategi ble vedtatt og implementert i 2017. Det skal gjennomføres medarbeiderundersøkelser i 2019 og 2021. Kommunens etiske retningslinjer, IKT-rutiner og varslingsrutiner skal gjennomgås i alle personalgrupper minst en gang pr år. Likeså skal alle tjenester hvert år gjennomføre en ROS-analyse i tråd med kommunens internkontroll. Prosjektet Hjertervekst videreføres i barnehagen. Skolen bruker programmet «Zippys venner». Alle folkevalgte og ledere skal registrere sine styreverv i styrevervregisteret.

4.4 INVESTERINGSBUDSJETT 2018-2021

Investeringsnivået er foreslått til kr 44,3 mill herav Startlån for videre utlån kr 4 mill og 1,3 mill i egenkapitalinnskudd pensjon i planperioden. Kr 18,6 mill er selvkostfinansieringer. Egenkapital innskudd til KLP og avdrag på Startlån dekkes ved bruk av fond og innbetalte avdrag fra låntakerne.

84 % av investeringene er lånefinansiert. Alle investeringer er iberegnet prosjektering og prosjektledelse.

Det frarådes at investeringsnivået økes utover det foreslåtte. Ytterligere økning av gjeld, kapitalkostnader og eventuelle driftskonsekvenser av utvidet tjenestetilbud vil redusere det fremtidige handlingsrommet.

Investeringer	2018	2019	2020	2021	SUM
Renseanlegg	6 500				6 500
Kloakkledningsnett	8 906	9 696			18 602
Brannbil	1 625				1 625
Ballbinge Vestsida	500				500
Utvidelse eldresenteret	2 000	2 200	2 000		6 200
Fibernet	1 500	1 500			3 000
Solskjerming gymsal		188			188
Ladestasjon	188				188
Veilys	500	625			1 125
Sum	21 719	14 209	2 000	0	37 928

Egenkapitalinnskudd pensjon	220	320	420	420	1 380
Startlån	1000	1000	1000	1000	4 000

(tall i hele 1000)

Kloakkledningsnett og renseanlegg

Det er vedtatt hovedplan for vann, avløp og miljø 2015 - 2027, og kommunens nye renseanlegg er påbegynt i 2017. De påfølgende årene vil ledningsnettet bli utbygd for 63 nye abonnenter. Tiltakene finansieres ved selvkostfinansiert låneopptak.

Fremskutt enhet

Brannbilen er lagt ut på anbud i 2017, og forventes anskaffet i 2018. Marker Sparebank har gitt kr 500 000 til tiltaket.

Ballbinge Vestsida

Tiltaket har vært planlagt i lang tid, men det var først i 2017 at man fant egnet plassering.

Utvidelse eldresenteret

Sykehjemmet trenger utbedring og oppgradering av beboerrommene. Det er ønskelig med langtidsplasser innenfor somatikk og demens uten skjermingsbehov. To av rommene bør gi plass til par. Ved oppgradering må det legges inn velferdsteknologiske løsninger som kan medføre økt grad av trygghet og

selvhjulpelighet. Eks. lyssensor, fallsensor, bevegelsessensor, toalett med hev/senk funksjon, vask/føn funksjon osv. Husbanken yter tilskudd til ombygging og utbedring av gamle og uegnede bygninger. Tilskuddssatsene for 2017 er 50 % av maksimalt godkjente anleggskostnader.

I omsorgsboligene kan det gis heldøgns pleie og omsorg hvis det bygges et gangareal som knytter dem sammen med sykehjemmet. Omdisponering av omsorgsboligene vil medføre noen flere krav til felles funksjoner og felles rom. Husbanken yter tilskudd til denne omleggingen.

Det vil gi 19 heldøgns plasser

- hvorav 13 defineres som langtids plasser i sykehjem
- 6 heldøgns omsorgsplasser i bolig

I tillegg har vi 8 trygdeboliger og 2 rehabiliteringsbolig/gjennomgangsbolig innen psykisk helse og rus. Samme bemanning kan yte tjenester til alle beboerne, uavhengig av boform.

Fibernet

Utbygging kan gjøres i kommunal regi med låneopptak. Lånene betjenes med tilkoblingsavgift fra husstandene og utleie av fiberen til nettselskap. Fordelen med å eie fiberen er å unngå en monopolsituasjon og sikre kommunen fremtidig tilgang til bruk av fiberen. Det er viktig i fht fremtidig bruk av velferdsteknologi.

Solskjerming gymsal

Det er behov for utskifting av gardiner og sceneteppe.

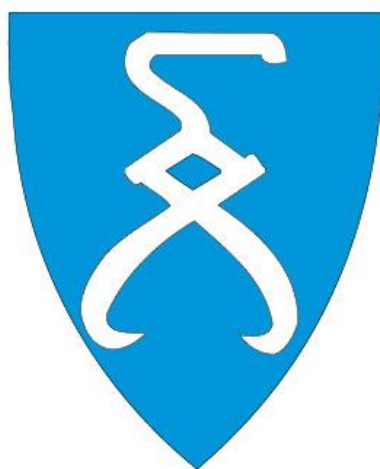
Ladestasjoner

Det er kun 1 slik i Rømskog, og det er behov for flere. Det foreslås å etablere en ny stasjon på kommunetoppen.

Veilys

Det er behov for veilys på flere av kommunens byggefelt.

HANDLINGSPLAN OG BUDSJETT 2018

RØMSKOG KOMMUNE

5. BUDSJETT 2018

5.1 Inntektssystemet

Budsjett og handlingsplaner for 2018 bygger på forutsetningene i forslag til Statsbudsjett og KS' prognosemodell som vist i økonomiplanen.

5.2 Brukerbetalinger

Prisene på de fleste kommunale tjenester i 2018 er foreslått økt med 3 %, inntektene er lagt inn i budsjettet (se vedlegg). **Priser på kommunale tjenester som kommunestyret fastsetter, bortsett fra selvkostområdene, økes med 2,1 %.**

For de av kommunens tjenester hvor brukerbetaling er regulert, nyttes selvkost som den øvre grense for brukerbetaling. Områdene reguleringsplaner, oppmåling og byggesaksbehandling har så liten og variabel aktivitet at det er urealistisk å ha tjenestene til 100 % selvkost. For selvkostområdene må kommunen foreta en etterkalkulasjon (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor de aktuelle tjenestene for å kontrollere at ikke inntektene overstiger kommunens selvkost. Eventuelle overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot bundne selvkostfold. De statlige retningslinjene krever at gebyrinntektene justeres innenfor en 3-5 års periode slik at selvkostregnskapet balanserer. Selvkostfondenes funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og utgifter slik at gebyrene kan holdes stabile. Endringer i rentenivå, investeringstakt og prisøkning påvirker beregningene slik at gebyrgrunlaget må ajourføres.

5.3 Avdrag

I budsjettet for 2018 budsjetteres det med avdrag på kr 1,8 mill på kommunens lån. Dette er høyere enn minstekravet. Kommunen skal foreta en beregning av minste tillatte avdrag, jfr. kommunelovens § 50 nr. 7, der det heter i pkt. a: *Kommunens og fylkeskommunens samlede lånegjeld etter nr. 1 og nr. 2, skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens eller fylkeskommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.*

ALTERNATIV 1: beregne minste tillatte avdrag på lån etter en forenklet formel. Avskrivningene beregnes som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidler (jfr KL § 50 nr 1 og 2) multiplisert med årets avskrivninger i driftsregnskapet. Denne forenklete formelen gir et minstekrav til avdrag som tilsvarer avskrivninger (kapitalslitet) på lånefinansierte anleggsmidler. Beregningen av minste tillatte avdrag skal baseres på siste års avlagte regnskap dvs i 2016. Forutsetningene er kr 23,8 i investeringsgjeld (startlån er da trukket ut)/anleggsmidler til en gjenværende gjennomsnittlig levetid og kr 1 075 313 i betalte avdrag i 2016. Da blir minimums avdrag etter vekting for 2018 kr 862 059,30.

5.4 Lønnsforutsetninger

I budsjettet for 2018 er det avsatt en reserve til beregnet lønnsvekst og økte sosiale utgifter på 2,1 %.

5.5 Bruk av fond i drift

Det er lagt inn bruk av bundne fond med kr 678 000 og bruk av disposisjonsfond kr 2 487 500 for å balansere driften. **Kommunestyret vedtok å bruke ytterligere kr 1 mill til driftstiltak (Rehabilitering av kjøkkenet på eldresenteret kr 500 000 og veivedlikehold kr 500 000.)**

6. TJENESTENE

De fleste kommuner opplever dilemmaet mellom krav til økte velferdstjenester og begrensede midler. Kommunen har de siste årene brukt ulike strategier for å balansere inntekter og utgifter:

- Strukturelle tiltak
- Strengere prioritering av tjenester

Tjenestene har foretatt prioriteringer og behovsvurderinger innenfor strammere budsjetter. Det er arbeidet frem løsninger og effektiviseringsforslag som kan finansiere nye behov, lønns- og prisstigningen og reduserte skatteinntekter.

Tjenestene har utarbeidet sine handlingsplaner. Målene er oppsummert nedenfor og skal legge grunnlaget for en balansert målstyring ifht økonomi, brukere, lokalsamfunn og medarbeidere.

Mål for økonomien

- Vi har god forvaltning og vedlikehold av bygg og anlegg

Mål for brukere

- Rømskog skole har nulltoleranse for mobbing og er en mobbefri skole
- Nasjonale prøver 5. trinn skal ha maks 10 % av elevene på laveste nivå og andel elever på høyeste nivå på minst 35 % målt over tid
- Vi gir kulturskoletilbud til minst 25 % av barn og unge
- Ungdomsfabrikken er møtested for 50 % av elevene og gir mange aktivitetstilbud
- Barnehage og skole bruker sunn mat, veileder om sunn livsstil og god hygiene

-
- Alle barn har tilbud om fysisk aktivitet hver dag
 - Barnevernet vurderer bekymringsmeldinger innen 1 uke og gjennomfører undersøkelser innen 3 mnd
 - Snitt stønadslengde for mottatt sosialhjelp er kortere enn 6 mnd
 - Andel med sosialhjelp som hovedinntektskilde er under 50 %
 - Alle mottakere av sosialhjelp får tilbud om gjeldsrådgivning
 - Saksbehandlingsfristene overholdes
 - Alle eldre over 80 år får tilbud om helsefremmende hjemmebesøk av ergoterapeut
 - I tråd med vedtatte strategi; «Borte bra, hjemme best», skal alle kunne bo i eget hjem så lenge som mulig, hvor hverdagsrehabilitering er ett av virkemidlene.
 - Det serveres 4 måltider i døgnet på eldresenteret og varmmatmåltidet flyttes til etter kl 16.
 - Behov for velferdsteknologiske hjelpemidler kartlegges og tildeles som omsorgstjenester
 - Vi låner ut 8,5 bøker pr innbygger
 - Det innføres system for brukermedvirkning og brukerundersøkelser

Mål for lokalsamfunnet

- Sammen med Aurskog-Høland kommune bygges den nye kommunen slik at intensjonsavtalens mål oppfylles
- Rømskog markedsføres som en god bokommune
- Systematisk næringsutvikling
- Fortsatt støtte til lokale kulturelle aktiviteter og initiativ
- Økt aktivitet i Frivilligsentralen
- Digitale løsninger tas i bruk i tråd med kommunens strategi for IKT og Digitalisering
- Det gjennomføres tre skjenke- og salgskontroller pr år pr sted
- Fortsatt integrering av flyktninger

Mål for medarbeidere - HMS mål

- Sykefraværet er under 6 %
- Oppdatert HMS og IK system sikrer kvalitet i alle ledd
- Skolen har kun lærere med godkjent utdanning
- Stillingene for pedagogiske ledere i barnehagen er besatt av utdannende pedagoger
- Faglærte medarbeidere i alle stillinger innen pleie og omsorg
- Kompetanseutvikling på alle nivå
- Medarbeiderne medvirker gjennom prosjektgruppe for bygging av ny kommune, AMU, administrasjonsutvalget, personalmøter og TV/VO-ordningene

Prioriteringer

For å kunne opprettholde driften på dagens aktivitetsnivå og imøtekomme nye behov, foreslås det styrking av rammene som vist i tabellen under. Det kompenseres også for uttrekk av integreringstilskudd og finansiering ved bruk av fond som fra 2018 budsjetteres sentralt til forskjell fra tidligere år.

	Budsjett 2017	Ramme 2018 gjeldende ØP	Rådmannens forslag til styrking	Endringer k-styret	Ramme 2018
Nettorammer					
Sentraladm.	8 184 000	7 654 000	451 000		8 105 000
Oppvekst	13 497 000	13 663 000	2 383 000	▪ 30 000 senior	16 016 000
Helse- og omsorg	18 563 000	18 662 000	2 620 000	500 000 kjøkken ▪ 30 000 senior	21 752 000
Barnevern	677 000	677 000	110 000		787 000
NAV	1 936 000	1 936 000	475 000		2 411 000
Utvikling	6 765 000	6 315 000	1 212 000	450 000 vedlikehold 500 000 veivedlikehold ▪ 10 000 senior	8 467 000
Kirke og kultur	2 930 000	2 793 000	1 411 000	100 000 arrangement 70 000 Ungd.fabrikk	4 374 000

Sentraladministrasjonen

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift.

Oppvekst

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift og kompenseres for uttrekk av integreringstilskudd som er budsjettert sentralt.

Helse og omsorg

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift og kr 2 mill til medfinansiering av Helsehuset på Bjørkelangen.

Barnevern

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift.

NAV

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift og kompenserer for uttrekk av integreringstilskudd som er budsjettet sentralt.

Utvikling

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift og økt veivedlikehold kr 200 000 og bygningsvedlikehold med kr 450 000.

Kirke og kultur

Styrkingen sikrer videreføring av dagens drift. I tillegg er det lagt inn kr 1 mill i tilskudd til Rømskog IIs klubbhus og økt tilskudd til Den norske kirke med kr 200 000 til utendørs multimaskin.

Alternative kutt til politisk vurdering

Det er utarbeidet en oversikt over kutt som kan foretas uten alvorlige konsekvenser, men noen av tiltakene vil kunne innebære oppsigelser. Rådmannen har ikke lagt inn eller foreslått noen av disse tiltakene i sitt budsjettforslag.

		2018	2019
Støtte til politiske partier	Ikke lovpålagt	30 000	30 000
Kommunal skoleskyss	Ikke lovpålagt	140 000	340 000
4 uker sommerstengt barnehage/SFO	Ikke lovstridig	50 000	50 000
Legge ned Ungdomsfabrikken	Vil kunne Innebære oppsigelse	85 000	85 000
Sum		305 000	505 000

7. KOSTRA-TALL

SSBs tall fra Kommunal og statlig rapportering (KOSTRA) viser hvordan kommunene prioriterer bruk av midler og hvor mye tjenester som produseres for disse midlene. Her vises noen nøkkeltall. Kommunegruppe 4 er den gruppen kommuner det er mest naturlig at Rømskog sammenlikner seg med.

Nettodriftsutgifter i kr	Rømskog 2016	Rømskog 2015	Kommunegr 4 2016	Østfold 2016	Landet -Oslo
Administrasjon/styring pr innbygger	13 397	14 179	10 554	4 127	4 762
Barnehage pr innbygger 6-15 år	148 000	123 062	148 390	131 767	137 613
Grunnskole pr innbygger 6-15 år	167 521	155 909	139 868	99 242	104 736
Barnevern pr innbygger 0-17 år	6 685	7 752	8 775	11 226	8 897
Sosialtj. pr innbygger 20-66 år	2 227	1 766	2 366	4 133	3 548

Pleie og omsorg pr innbygger 67år +	152 624	125 655	126 471	105 408	112 247
Kultur pr innbygger	3 263	3 463	2 343	1 672	2 097
Kommunehelsetjeneste pr innbygger	2 622	6 046	4 422	2 197	2 545
Eiendomsforvaltning pr innbygger	6 292	6 149	6 543	4 114	4 859

Kilde:ssb.no (hele tall i 1000)

Utgifter til administrasjon og politisk styring er redusert, men ligger høyt sammenliknet med andre.

Rømskog ligger ikke spesielt høyt på nettodriftsutgifter til barnehage pr innbygger 1-5 år sammenlignet med de andre kommunene i kommunegruppe 4. Nettodriftsutgifter grunnskole pr innb. 6-15 år er økt, og ligger fortsatt høyere enn sammenlignbare kommuner. Det kan ha sammenheng med lavere elevtall, utdanningsnivået og alder på lærerstaben. Netto driftsutgifter til barnevern er redusert, det skyldes at en faktura fra Bufetat for 2014 er belastet 2015-regnskapet. Når det gjelder sosialtjenesten er nettodriftsutgifter økt noe, men trenden ser ikke ut til å fortsette i 2017. Nettodriftsutgifter til pleie- og omsorg pr innbygger 67+ er økt, noe som er i tråd med satsningen «Borte bra, men hjemme best». Rømskog er blant de beste når det gjelder andel med fagutdanning i skole og pleie og omsorg. Tallene for kulturområdet viser at kultur er et prioritert område i Rømskog, dog med en liten nedgang, noe som har sammenheng med reduksjon i stillinger. Vi ligger igjen på nivå med Østfold på området kommunehelse pr innbygger. Eiendomsforvaltning er på linje med sammenlignbare kommuner; kommunegruppe 4.

8. INTERKOMMUNALE LØSNINGER

Det er vedtatt interkommunal eierstrategi for selskap som Rømskog eier sammen med andre kommuner i Indre Østfold. Over 15 % av kommunens nettoutgifter brukes til å kjøpe tjenester.

Budsjetterte utgifter 2018:

Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS	kr	80 000
Indre Østfold Kommunerevisjon IKS	kr	220 000
Indre Østfold Krisesenter IKS	kr	184 000
Østfold Arkivselskap IKS	kr	65 000
Driftsassistansen i Østfold IKS	kr	50 000
Regionalpark Haldenkanalen/Utviklingsavtalen	kr	150 000
NRBR IKS	kr	667 000

ROAF IKS		kr 1 260 000
Kjøp fra kommuner		kr 8 800 000
Sum	kr	11 476 000

En fullstendig oversikt over interkommunale ordninger Rømskog kommune deltar i er vedlagt.

9. INVESTERINGER 2018

Se omtale av det enkelte prosjekt i økonomiplanen (s 18).

10. AVSLUTNING

Økonomiplan 2018 - 2021 og budsjett 2018 fordrer en fortsatt nøktern og effektiv ressursbruk. Det er nødvendig å prioritere ressursbruken og utvikle nye løsninger for å få mest mulig og best mulig tjenester til innbyggerne for fellesskapets midler. Innspill fra brukerne er særdeles viktig i en slik prosess.

11. VEDLEGG

- Budsjettskjema 1A drift
- Budsjettskjema 1B drift
- Budsjettskjema 2A investering
- Budsjettskjema 2 B investering
- Oversikt over interkommunale ordninger
- Tjenestenes Handlingsplaner 2018
- Priser og avgifter 2018
- Vurdering Kurøen - låve